

Få den gode græsmark og behold den!

Forår er græstid

Det er i foråret at græsmarkerne skal vedligeholdes og klargøres til den kommende sæson.

Vedligeholdelse er nødvendigt, hvad enten græsmarken skal benyttes til afgræsning eller slæt til høg eller wrap.

Få et overblik

Det er i første omgang vigtigt at danne sig et overblik over den enkelte græsmarks tilstand.

Kig efter om marken er trådt op af dyrene, om der er mange muldvarpeskud, og om der er sneskimmel i græsset.

Gå en tur ud over marken og herved vurderer forholdene direkte.

Pas på de nøjsomme heste og forfangenhed

I forår og efterårs månederne med pludselige udsving mellem dag- og nattemperaturer, kan især raj-græs indeholde store mængder sukker.

Det er derfor ekstra vigtigt at passe på sin hest i disse perioder, - særligt hvis den er **nøjsom, overvægtig, tidligere har været forfangen** eller lider af EMS.

Forfangenhed er en yderst frygtet sygdom, som rammer hestens hove. Det er en lidelse, hvor hovvæggen og hovbenet slipper hinanden, hvilket trækker hovbenet ned mod sålen. Dette er meget smertefuldt for hesten, og forfangenhed kan i slemme tilfælde medføre invaliditet eller nødsage aflivning af hesten.

Symptomerne er ved milde tilfælde af forfangenhed oftest uvillighed ved at flytte sig, stikkende gang, ømheder i vendinger, øget puls i benene og varme hove. I slemme tilfælde af forfangenhed læner hesten sig ofte meget tilbage (i en position der minder om, når en vallak tisser) for at aflaste forbenenes hove.

Det er vigtigt at opdage forfangenhed på det tidligst mulige stadie for at begrænse skaden mest muligt. Vær derfor opmærksom på begyndende problemer: stram/hård nakkekam, varme hove og ømtåethed.

Forebyggelse er vigtigt for at undgå forfangenhed. I den forbindelse er det af stor betydning, at hestene indgræsses langsomt og jævnt - gerne med adgang til høg, så de selv kan regulere. Har man erfaring med, at hesten er følsom over for indgræsning, kan det være en fordel at vente med denne til, at den første vækst i græsset er overstået, og herefter skal græsningen forgå jævnt fordelt over hele døgnet med små mængder ad gangen.

Undgå at hesten græsser på græsmarker med sukkerholdige græsser, samtidig skal høg/wrap laves på marker med lav-sukker arter.

Tilbyd gerne høg til heste på fold, for at sikre nok fibre til korrekt fordøjelse.

Vedligeholdelse af marken

Muldvarpeskud

Hvis der er mange muldvarpeskud på marken, skal disse udjævnnes og bekæmpelse af muldvarpen overvejes. Store, bare pletter skal tilsås med græs for at sikre en jævn græsbestand. Herved sikres ikke alene en god høst, men også god bæring i våde perioder, foruden konkurrence til eventuelt skadeligt ukrudt som f.eks. brandbæger eller smørblomst.

Sneskimmel

Hvis græsset har været for langt inden vinteren, kan marken indeholde store områder med sneskimmel, hvilket vil sige, at græsset er faldet sammen og er helt hvidt og dødt. Det sammenfaldne og døde græs skal fjernes eller som minimum rives løst, så det kan omsættes på marken.

Pakket jord

Hvis marken har haft meget trafik i form af eksempelvis heste eller maskiner, kan den være blevet for fast, hvorved græsset ikke kan gro. Dette kaldes, at "jorden er pakket". Det testes let, hvorvidt jorden er pakket, ved at grave et hul i marken af 20x20 cm og 30 cm dybt. Herved kan man se røddernes udvikling.

Rødderne skal helst nå helt ned til bunden af hullet i 30 cms dybde. Hvis de

udelukkende befinder sig i de øverste lag, har planten et meget begrænset område til at hente næring og vand. Skiller man jorden ad, bliver det ofte tydeligt at se, om der er hårde lag. Alt efter problemets omfang, kan forskellige løsninger komme på tale, hvoraf nogle er mere tekniskkrævende end andre.

Hvis marken blot er ujævn, uden at være pakket, vil en rivning af marken med en strigle, eller en lignende form for græsmarksharve, i reglen være nok. Hvis der er græsløse pletter, eller der generelt er brug for fornyelse af marken, kan en lille strømaskine samtidig anvendes til at så nye græsfrø.

Har man ikke en spredner til rådighed, kan græsfrøene sås ud i hånden efter endt rivning.

Jordanalyse

Hvis man de foregående år har haft store problemer med ranunkler eller lignende, kan det være nødvendigt at få foretaget en jordanalyse for eventuel tildeling af kalk eller andre næringsstoffer.

Vil du sikre at den indkøbte græsblending får de optimale vilkår, kommer man ikke uden om en jordprøve.

Mekanisk løsning på pakket jord

Hvis marken er hårdt pakket, og der er meget lidt græs tilbage, bør man overveje at få marken løsnet med en

græsmarkslufter (10-20 cms dybde) eller en grubber (>20 cm).

Benyttes marken til heste, kan det være en fordel blot at løsne den, hvorimod det ved anvendelse til høst af høg og wrap kan være nødvendigt helt at omlægge marken for at opnå et godt udbytte.

Hvis ikke man er erfaren i at strø ved håndkraft, kan der med fordel blandes sand eller andet materiale i græsfrøene, således at en større mængde spredes ud.

Græsmarkslufterne fås i 1,5 meter bredde til både traktor og ATV, samt en serie til traktor på 3, 6, 8 og 9 meters bredde.

Valg af græstyper

Græstyper til folden

Ved valg af græstype til marken, er det vigtigt at medtænke markens anvendelse og hvilken type heste som skal fodres med græs fra marken. Der findes græsser, som vokser meget lavt, men til gengæld er meget dækkende og har et godt rodnet. Disse er velegnede til bløde/våde eller "trafikerede" marker. Ligeledes findes der græstyper, som vokser højt og givet er stort græsudbytte. Blandt disse findes både udgaver, der producerer meget eller lidt sukker. Typisk er de højtydende græstyper dog baseret på rajræsser, som smager godt i hestens mund, men også har det højeste sukkerpotentiale.

Nøjsomme heste

Ofte benyttes en kombination af de forskellige græsarter og urter for derigennem at sikre en vis variation i marken. Har man meget nøjsomme heste, kan det dog være en fordel med en blanding uden de mere sukkerholdige græssorter.

Vi har lavet en blanding af gode græsser og gavnlige urter; engsvingel, rødsvingel, timothe, engrapgræs, strandsvingel, hundegræs, lucerne, bibernelle, esparsette, kommen, kællingetand, sneglebælg.

Brug af urter

Hvorvidt man skal benytte urter og planter til fiksering af kvælstof afhænger helt af kravene til udbyttet. Hvis en mark skal yde, skal der tilføres gødning enten i

form af tildeling eller ved indplantning af planter, der fikserer gødning.

Øvrig brug af urter afhænger af smag og behag. Der findes mange gode urter, som kan være gavnlige for såvel jorden som hestene. Ulempen ved urter er, at de oftest skal tilsås hvert til hvert andet år, idet de ud konkurreres af græsserne.

Græs til hø

Endvidere findes andre græstyper, som er specielt velegnede til produktion af hø, idet de vokser meget højt og har en stængel, der er forholdsvis let at tørre. Samtidig kan de tåle at vokse helt op for så at blive slået 2-4 gange.

Græsblandinger alt efter behov

Foruden ovenstående eksempler findes naturligvis en række mellemveje, hvor der eksempelvis tages et enkelt slet, og marken efterfølgende benyttes til afgræsning. Principielt findes der græsarter til alle jordtyper og behov.

Tips og Tricks!

Græsmark	Opgave	Løsning	Tips
Græsfold	Muldsud	Jævning og rivning	Alle typer græsmarksharver kan anvendes samt evt. gårdrive
	Hvide pletter	Rivning og i såning af græs	Man kan ved mindre arealer så med hånden eller låne elektrisk spreder
	Total trådt i stykker	Løsning og omlægning/i såning	Kræver mere prof. udstyr.
	Ranunkler, vårbrandbæger mm	Luftning, rivning, isåning af græs, gødsning og evt. kalkning	jordanalyse kan være en fordel.
	For meget kløver	Gentagende rivning igennem sæson og evt. isåning af græs	Er det slemt skal marken lægges om. Kløver giver "gratis" gødning.
	Folden trædes meget let op	Isåning af græssorter med mange rødder og lav vækst. Tjek for jordpakning!	Der findes græsblandinger specielt til løbegange mm. Spadetesten viser om der er pakning.
	Græsset vil ikke vokse bliver rød i kanterne.	Mangler luft	Marken skal løsnes.
Slæt græs mark	For meget sukker	Isåning af sorter med lavt sukker produktion.	Vær opmærksom på slæt tidspunkt og stress. Brug blanding med lavt sukker
	Lavt udbytte	Mangler gødning	Alt græs kræver kvælstof, dette kan tilføres med visse urter. Disse kan dog forsvinde efter få år og skal som regel isåes hver andet år. Det samme gælder urter.
	Lavt udbytte 2	Marken er gødet, men yder ikke	Få taget en jordprøve, suppler med evt. manglende mikromineraler og få en græsblanding der passer til jordtype
	Giftige planter	Disse rives op ved rod og fjernes fra marken. Er der for mange laves en mekanisk ukrudtsbekæmpelse og marken lægges om.	En del frø fra giftige planter kan overleve i mange år i jorden. Derfor skal marken ses efter flere gange hvert år.

